

Muutoksia uhanalaisia ja suojeltuja lajeja koskevaan CITES-sääntelyyn ja -lajiliitteisiin 2026

CITES-osapuolikokous ja CITES-yleissopimuksen lajiliitteet

CITES-osapuolikokouksessa marras-joulukuussa 2025 sopimuspuolet päättivät useiden uusien lajien lisäämisestä CITES-sopimuksen lajiliitteisiin, joidenkin lajien suojelustatuksen muuttamisesta ja muista CITES-sääntelyn muutoksista. CITES-osapuolikokous järjestetään joka kolmas vuosi, seuraavan kerran vuonna 2028.

CITES-lajiliitteitä on kolme (I-III): liitteessä I ovat erittäin uhanalaiset lajit, liitteessä II uhanalaiset lajit (ja niin sanotut näköislajit) ja liitteessä III paikallisesti uhanalaiset lajit. EU:ssa on CITES-sopimusta tiukempi lurasääntely. EU-lainsäädännön neljä liitettä (A-D) vastaavat pääpiirteissään kolmea CITES-liitettä. Liitteessä A ovat erittäin uhanalaiset lajit, liitteessä B uhanalaiset ja näköislajit, liitteessä C alueellisesti uhanalaiset lajit ja liite D on 'valvontaliite' niille lajeille, joiden tuontia EU haluaa seurata.

CITES-lajiliitteissä lajit on lueteltu niiden kaksiosaisilla tieteellisillä nimillä. Kaikille lajeille ei ole hyväksyttyjä suomenkielisiä nimiä.

Muutosten voimaantulo

Euroopan komissio on päivittänyt uhanalaisilla ja suojelluilla lajeilla käytävää kauppaa koskevia EU:n CITES-asetuksen (EY N:o 338/97) lajiliitteitä. Muutokset perustuvat CITES-sopimuksen osapuolikokouksen (CoP20) päätöksiin sekä EU:n tieteellisen tarkasteluryhmän tekemiin arvioihin.

CITES-sopimuksen lajiliitteiden muutokset tulivat voimaan 5.3.2026. EU:n muutosasetus lajiliitteiden osalta tuli voimaan 29.6.2026. Tiettyjen lajien osalta muutokset tulevat voimaan 18 kuukauden viiveellä.

Muutokset koskevat eräitä lemmikkeinä pidettäviä matelijoita ja sammakkoeläimiä, lintuja sekä yhtä hämähäkkilajia. Määräykset vaikuttavat CITES-lajien tuontiin EU:n ulkopuolelta sekä vientiin EU:n ulkopuolisiin maihin, mutta myös EU:n sisämarkkinakauppaan. Määräykset koskevat sekä vankeudessa kasvatettuja että luonnosta peräisin olevia eläimiä, niiden osia ja niitä sisältäviä tuotteita.

Muutosten tausta

Uudessa CITES-lajiluettelossa on eläinlajeja, joiden luonnonvaraisia kantoja uhkaavat esimerkiksi kansainvälinen lemmikkikauppa, maankäytön muutosten aiheuttama elinympäristöjen pienentyminen ja heikkeneminen, ilmastonmuutos sekä muu ihmistoiminta, kuten pyynti ruoaksi tai käyttö perinteisessä lääketieteessä. Moni uusista CITES-lajeista on uhanalainen, ja niiden ottaminen luonnosta on laitonta.

Alla oleviin taulukoihin on merkitty muutokset niiden lajien osalta, jotka saattavat kuulua eläinkauppojen valikoimiin. Kaikki lajiliitemuutokset löytyvät komission asetuksesta (EU) 2026/1383¹ sekä Species+-hakupalvelusta: <https://www.speciesplus.net/species>.

Uudet I/A-liitteen lajit

Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Yleisnimi englanniksi
<i>Caribicus warreni</i> -liskolaji	<i>Caribicus warreni</i>	Hispaniolan giant galliwasp
kaksi kyykäärmelajia	<i>Bitis harena</i> <i>Bitis parviocula</i>	Bale Mountains adder Ethiopian mountain adder
isosysisirkkunen	<i>Sporophila maximiliani</i>	Great-billed seed finch

II/B-liitteestä I/A-liitteeseen siirretyt lajit

Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Yleisnimi englanniksi
saranakilpikonna	<i>Kinixys homeana</i>	Home's Hinged-backed Tortoise

Uudet II/B-liitteen lajit

nokkasirkkunen mustanokkasirkkunen sysisirkkunen paksunokkasirkkunen jymynokkasirkkunen	<i>Sporophila angolensis</i> <i>S. atrirostris</i> <i>S. crassirostris</i> <i>S. funerea</i> <i>S. nuttingi</i>	Chestnut-bellied seed finch Black-billed seed finch Large-billed seed finch Thick-billed seed finch Nicaraguan seed finch
trumpettisarvinokat afrikansarvinokat	<i>Ceratogymna</i> spp. <i>Bycanistes</i> spp.	Hornbills
gekkolaji	<i>Phyllurus amnicola</i>	Mount Elliot leaf-tailed gecko
gekkolaji	<i>Phyllurus caudiannulatus</i>	Ringed thin-tail gecko
chilentarantula	<i>Grammostola rosea</i>	Chilean rose tarantula
Näiden osalta voimaan 5.6.2027 epeiroksenvihersammakko mölysammakko pikkuvihersammakko albanianvihersammakko	<i>Pelophylax epeiroticus</i> <i>Pelophylax lessonae</i> <i>Pelophylax ridibundus</i> <i>Pelophylax shqipericus</i>	Epeirus frog Little Water Frog Laughing Frog Virpazar Frog

Muutoksia koskien III/C- ja D-liitteen lajeja

III/C-liitteeseen lisätyt lajit:

- *Phyllurus* -suvun gekot (III Australia), paitsi lajit, jotka ovat liitteessä B.
- kanariansiliskot, *Gallotia* spp. (III EU), paitsi lajit, jotka ovat liitteessä A.

D-liitteeseen lisätyt lajit:

- nykymolukkiravut: *Carcinoscorpius rotundicauda*, *Limulus polyphemus*, *Tachypleus gigas*, *Tachypleus tridentatus*
- *Crotalus*-suvun kalkkarokäärmeet
- *Gekko badenii* – gekkolaji, Golden gecko
- *Sistrurus*-suvun kääpiökalkkarokäärmeet

Lupavaatimukset muutosten voimaantulon jälkeen

EU:n ulkorajojen ylittäminen

Yksilöiden vientiin ja tuontiin vaaditaan voimassa olevat CITES-luvat A-, B- ja C-liitteiden lajeille.

Vietäessä eläimiä EU:sta ulos vaaditaan CITES-vientilupa tai -jälleenvientitodistus ja EU:n ulkopuolelta tuotaessa vaaditaan CITES-tuontilupa ja viejämaasta CITES-vientilupa tai -jälleenvientitodistus (A- ja B-liitteiden lajit). C-liitteen lajeille vaaditaan vientilupa lähtömaasta. Lisäksi C- ja D-liitteiden lajeja tuotaessa Suomeen on tehtävä tuonti-ilmoitus Tullille.

EU:n sisämarkkinakauppa

EU:n sisämarkkinoilla CITES A- ja B-liitteiden lajien ostaminen, ostajaksi tarjoutuminen, hankkiminen kaupallisiin tarkoituksiin, kaupallisessa tarkoituksessa näytteille asettaminen, käyttö taloudellisessa hyötymistarkoituksessa ja myynti, hallussapito myyntiä varten, myytäväksi tarjoaminen tai myymistä varten kuljettaminen on kielletty. Myös vuokraaminen, vaihto tai vastaava toiminta katsotaan kaupalliseksi.

Kiellosta voi poiketa vain CITES-lupaviranomaisen myöntämällä EU-todistuksella (A-liitteen lajit) tai jos pystyy osoittamaan yksilön alkuperän ja hankinnan lailliseksi (B-liitteen lajit). C- ja D-liitteen lajeilla ei ole sisämarkkinakaupassa erillisiä vaatimuksia.

Huomioitavia asioita

Mitä jos omistaa tai on myymässä A-liitteeseen nostettua lajia?

- Oma lemmikkiä saa edelleen pitää hallussa ilman EU-todistuksen hankkimista.
- Myytävät eläimet tulee merkitä pysyvästi heti, kun se on mahdollista.
- Jos eläimen haluaa myydä tai muuten hyödyntää kaupallisesti, tulee sille hakea EU-todistusta Suomen ympäristökeskukselta hyvissä ajoin ennen myyntiä, myyntitarkoituksessa esittelyä tai muuta kaupallista toimintaa. Todistus annetaan kaupan yhteydessä kauppakirjan kanssa ostajalle.
- EU-todistusta on hyvä pitää mukana, kun matkustaa EU:ssa. Sen avulla pystyy osoittamaan eläimen laillisen alkuperän. Vientiin EU:n ulkopuolelle tarvitaan CITES-vientilupa.

Mitä jos omistaa tai on myymässä B-liitteeseen nostettua lajia?

- Oma lemmikkiä saa edelleen pitää hallussa.
- Uusien eläinten tuonti EU:n ulkopuolelta edellyttää CITES-vienti- ja tuontilupien hankkimisen ennen tuontia. Vientiin EU:n ulkopuolelle tarvitaan CITES-vientilupa.
- Eläinkauppojen ja kasvattajien tulee säilyttää alkuperä- ja hankintatiedot huolellisesti ja ne tulee luovuttaa ostajalle, jonka tulee myös säilyttää ne. B-liitteen lajeilla ei käytetä EU-todistusta.

Lisätietoja:

Suomen ympäristökeskus Syke, CITES-lupaviranomainen: cites@syke.fi
CITES-tietoa ja luvanhaku ymparisto.fi/cites

¹ [Komission asetus \(EU\) 2026/1383, annettu 22 päivänä kesäkuuta 2026, neuvoston asetuksen \(EY\) N:o 338/97 muuttamisesta \(eur-lex.europa.eu\)](#)